

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: فرهاد امامی، ۱۳۹۶

بررسی فقهی - حقوقی قراردادهای IPC (قراردادهای نفتی ایران)

امروزه بسیاری از اشیاء و لوازمی که در اطراف ما وجود دارند و حتی برخی از لوازم ضروری زندگی، از طلای سیاه یا نفت خام ساخته شده‌اند. اگر نفت نبود، بخش بزرگی از زندگی امروزی ما متوقف می‌شد. نفت مشتمل بر نفت خام، گاز طبیعی، و میعانات گازی، کالای خاص استراتژیکی است که نمی‌توان آنها را در ردیف سایر کالاها قرار داد. نفت برای کلیه‌ی کشورها اعم از تولیدکننده و یا مصرف‌کننده اهمیت بسیار زیادی دارد.

اولین چاه نفت فقط 21 متر عمق داشت، اما چاه‌های نفتی کنونی، معمول صدها متر عمق دارند. یکی از عمیق‌ترین آنها چاه کارون شماره ۱ یک در جنوب شرق اندیمشک است که حدود 148 متر عمق دارد. در سال 1902 میلادی، داری نخستین چاه نفت را به نام چیا سرخ در نزدیکی قصر شیرین حفر کرد و به نفت رسید.

در این پژوهش علاوه بر تبیین موجز انواع قراردادهای نفتی، با تحلیل سه نسل از قراردادهای بین‌المللی نفتی بیع متقابل و بیان کاستیهای آنها، مبانی فکری و قانونی تحول در قراردادهای نفتی ایران از دیدگاه فقهی و حقوقی تبیین و الزامات با توصیف و تحلیل طرح جدید قرارداد نفتی بالا دستی ایران (IPC)، ویژگی‌های منحصر به فرد این نوع از قراردادهای بین‌المللی نفتی و الزامات و ضرورت‌های تحول و نوسازی آنها با لحاظ دگردیسی و تحولاتی که تاکنون داشته‌اند تشریح می‌شود.

و متعاقباً با نسل جدید قراردادهای نفتی و تحلیل فقهی قراردادهای نفتی، تأثیر و نقش تعیین‌کننده آن در توسعه صنعت نفت و آثار حقوقی انعقاد چنین قراردادهایی بنحو مستوفی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. بنابراین با توجه به جوانب امروز وزارت نفت برای بهره‌برداری حداکثری از شرایط پسابرجام نسبت به تهیه و تدوین فرمت جدید قراردادهای نفتی که به (IPC) مشهور هستند اقدام کرده است. بر اساس این قراردادها حق حاکمیت و مالکیت عمومی بر کلیه منابع ذخایری نفت و گاز طبیعی کشور از طریق وزارت نفت به نمایندگی از طرف جمهوری اسلامی ایران اعمال می‌شود.

امروزه نفت و گاز در مطالعات حقوقی و فقهی بر مباحث سنتی مربوط به مالکیت و نحوه حیازت و احیا و تصرف آن، با تغییر ماهیت از مسائل ساده به مسائل پیچیده «صنعت نفت»؛ سطوح و دامنه‌های گسترده‌ای را به خود اختصاص داده است که از آن جمله می‌توان مالکیت و حق مالکیت دولت‌ها نسبت به منابع و درآمدهای حاصل از نفت، میادین مشترک نفتی، نفت دریاها و فلات قاره‌ها نقش سازمان‌های بین‌الدولی و بین‌المللی در صنعت نفت و گاز، رعایت اصول و موازین زیست‌محیطی در فعالیت‌ها، قراردادها و عملیات نفتی، را نام برد که مجموعه این مسائل به موجب قوانین، معاهدات، قراردادها، عرف‌ها، رویه‌ها و اصول کلی حقوقی تعریف و حد و رسم هر یک از آنها به موجب منابع فقهی و حقوقی مشخص شده‌اند.

کلیدواژه‌ها: نفت، گاز، مبانی فقهی، مبانی حقوقی، قراردادهای نفتی

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۸۰۷۹۵۲۰۰۷

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۰۵/۰۸

رشته‌ی تحصیلی: حقوق خصوصی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر محمود غفوری‌نژاد

M.A. Thesis:

THE EXAMINATION - contract law IPC (Iran oil contracts)

Abstract

Today, many of the things around us, and even some of the essential things of life, are made of black gold or crude. If it were not oil, much of our life would have stopped.

Oil, including crude oil, natural gas, and gas condensate, is a special strategic commodity that can not be placed on the ranks of other commodities. Oil is important for all countries, whether producers or consumers.

The first oil well was only 21 meters deep, but the existing oil wells are usually hundreds of meters deep. One of the deepest of them is the Karon No. 1 well in the south east of Andimeshk, which is about 148 meters deep.

In 1902, Daris dug the first oil well in the name of Qisharak near Qasr Shirin and reached oil.

In addition to a succinct explanation of various types of oil contracts, by analyzing three generations of international oil contracts and expressing their shortcomings, the intellectual and legal bases for the development of Iranian oil contracts from a legal and legal point of view are explained and analyzed by describing and analyzing the new scheme. The IPC, the unique features of this type of international oil contracts, and the requirements for the development and modernization of these types of products, with the transformation and developments that have so far been described.

Subsequently, with the new generation of oil contracts and the legal analysis of oil contracts, its influence and decisive role in the development of the oil industry and the legal effects of concluding such contracts are analyzed in detail. Therefore, according to the Ministry of Petroleum today, it has taken action to maximize the post-energy situation with regard to the preparation and development of a new format for oil contracts known as IPCs. Under these agreements, the sovereignty and public ownership of all reserves of oil and natural gas of the country through the Ministry of Petroleum, on behalf of the Islamic Republic of Iran is applied.

Today, oil and gas in legal and jurisprudential studies on traditional issues of ownership and regeneration and its capture, by changing the nature of the simple issues to the complex problems of the "oil industry," has plenty of scope and scope. These include the ownership and ownership of governments over the resources and revenues from oil, oil fields, offshore and offshore oil fields, the role of intergovernmental and international organizations in the

سامانه‌ی جستجو در پایان‌نامه‌ها

---

oil and gas industry, and the observance of the principles and standards of living. An environment in the activities, contracts and operations of oil, which sets out these issues in accordance with the laws, treaties, conventions, conventions, procedures and The general legal framework defines and delineates each of them according to jurisprudential and legal sources.